

PRIAC usiluje o renesanci rozhodčího řízení v České republice

📅 12. 12. 2023

Koncem listopadu se v pražském hotelu Marriott uskutečnil druhý ročník PRIAC DAY. Akci organizuje Mezinárodní rozhodčí soud v Praze při Českomoravské komoditní burze Kladno (PRIAC) a záštitu tomuto setkání světů byznysu a práva poskytly Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. Ústředními tématy tohoto setkání odborníků bylo posilování důvěryhodnosti rozhodčího řízení jako nejefektivnějšího řešení obchodních sporů v České republice a podpora českých firem při exportu a mezinárodním obchodu.

O účast na této odborné ekonomické a právní konferenci projevil zájem několik desítek zástupců byznysu, advokátních kanceláří a podnikových právníků. Od začátku do konce měla spád i díky pohotovému moderování JUDr. Víta Horáčka, PH.D., MBA, předsedy předsednictva PRIAC.

Hned v úvodu vystoupil **místopředseda představenstva České advokátní komory (ČAK) a předseda Sekce ČAK pro rozhodčí právo JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCIArb.**, který PRIAC DAY podpořil nosnou myšlenou, že *„kdokoli cokoli udělá pro rozhodčí řízení, dobře udělá, neboť jde o nejefektivnější řešení obchodních sporů“*. Za hlavní příčinu a *„úzké hrdlo rozhodčího řízení“*, zásadně ovlivňující omezení používání rozhodčích doložek ve smlouvách, označil advokáty a podnikové právníky. Jak podotkl, ze své pozice se ale snaží jejich přístup postupným edukováním měnit.

Ing. František Chaloupecký, viceprezident Svazu průmyslu a dopravy České republiky, ve svém vystoupení vyzdvihl rychlost a efektivnost řešení sporů rozhodčím řízením. Dodal však, že bohužel v České republice nemá tento druh řešení sporů příliš dobrou pověst. Jak ale vyzdvihl, Svaz má důvěru ve spolupráci s PRIAC, a proto bylo podepsáno Memorandum o spolupráci mezi PRIAC a Svazem průmyslu a dopravy ČR. Ocenil také aktivitu PRIAC při navazování mezinárodních kontaktů a navazování spolupráce s rozhodčími soudy v regionech, které jsou – z pohledu českých firem – pro export a import atraktivní.

O nich za PRIAC pohovořil **místopředseda předsednictva PRIAC prof., prof. zw., Dr. et Mgr. Ing. (oec), prof. hon. Alexander Bělohávek, dr.h.c.**, jenž představil spolupráci s rozhodčími soudy v Kazachstánu a Kyrgyzstánu, které by se kromě řešení sporů na území těchto středoasijských zemí potenciálně mohly stát též jakousi základnou pro Čínu. Vyzdvihl též úspěšnou spolupráci s tureckým rozhodčím soudem ITOTAM a pozval přítomné na dvoudenní akci, kterou počátkem března ITOTAM ve spolupráci s PRIAC uspořádá. Na příkladu rakouského arbitrážního soudu VIAC či belgického CEPANI doložil, že se PRIAC snaží navázat spolupráci se všemi významnými zahraničními rozhodčími soudy.

Rozhodčí řízení jako součást ekonomické transformace

Předseda Zemědělského svazu ČR Ing. Martin Pýcha na PRIAC DAY zastupoval také jako viceprezident Konfederaci zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR. Ve svém projevu popsal tíživý stav českých zemědělských podniků a na grafech ukázal, že zemědělci rozhodně nestáli za zvýšením cen potravin v minulém období. Uvedl také, že jednou z možností, jak zajistit transparentnost cen potravin by mohlo být vytvoření funkčního agrárního burzovního trhu na Českomoravské komoditní burze Kladno pro základní zemědělské potraviny, kde by rozhodčí řízení před PRIAC bylo významnou součástí efektivního řešení sporů. Vyzval PRIAC, aby pomocí konkrétních případů ukázal zemědělcům výhody rozhodčího řízení, a tím je přiměl k tomu, aby se nebáli dávat rozhodčí doložky do smluv.

Dalším významným spíkem na PRIAC DAY byl **Ing. Aleš Rod, Ph.D., ředitel výzkumu v Centru ekonomických a tržních analýz a člen NERV**. V jeho příspěvku mimo jiné zaznělo, že přestože je na tom Česká republika dle Indexu ekonomické svobody dobře, konkrétně je na 26. místě na světě, v oblasti vymahatelnosti kontraktů významně pokulhává. Jak na akci zaznělo od více řečníků, není to tím, že by české soudnictví bylo nekvalitní, ale obchodní spory se často táhnou a rozhodnutím v první instanci zpravidla nekončí.

Naproti tomu je – dle Aleše Roda – rozhodčí řízení rychlé a efektivní. Řízení mohou řešit rozhodci, již se na danou oblast specializují, což rozhodčí

proces oproti obecným soudům, které často při posouzení sporů využívají soudních znalců, zkracuje. Věří proto, že v nezbytném procesu transformace české ekonomiky je výrazně vyšší řešení obchodních sporů rozhodčím řízením cestou, kterou se budeme muset vydat.

Místopředseda Českomoravské komoditní burzy Kladno Ing. Jaromír Čermák vysvětlil, jak využívání rozhodčích doložek u uzavíraných smluv v praxi efektivně funguje. Uvedl, že v roce 2023 byly zatím na komoditní burze uzavřeny obchody za 13,5 miliardy korun, uzavřeno bylo více než 10 tisíc smluv, a tedy i deset tisíc rozhodčích doložek. Jak vzápětí dodal, role těchto doložek je zejména preventivní – sporů je tak velmi málo a díky efektivitě PRIAC jsou vyřešeny do tří měsíců. Pokud je účastník sporu ze zahraničí, prodlouží se řízení maximálně o dva měsíce. Vymahatelnost práva je na burze zaručena. Proto se v drtivé většině případů smlouvy plní.

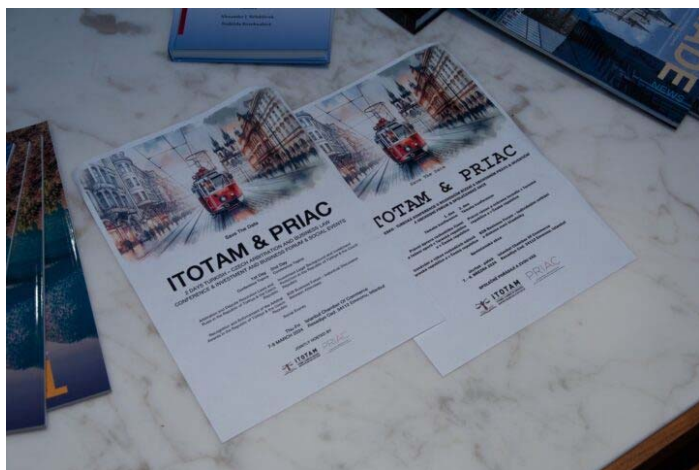
Jak funguje rozhodčí doložka v segmentu lesnictví a dřevařství přítomným přiblížil **Mgr. Štěpán Holub, člen předsednictva PRIAC**. Jeho kolega z předsednictva PRIAC **JUDr. Ing. Petr Koblavský, Ph.D., LL.M.**, se ve svém příspěvku zaměřil na možnost využití rozhodčí doložky v energetické praxi.

Velmi široká působnost rozhodčího řízení

S velmi zásadním příspěvkem na PRIAC DAY vystoupil **JUDr. David Řezníček, LL.M., Ph.D., člen předsednictva PRIAC**, který se zabýval zákonným omezením arbitrability PRIAC s ohledem na zákon o komoditních burzách. Poukázal zejména na to, že PRIAC rozhoduje nejen spory z burzovních obchodů, které jsou jinak příslušné rozhodovat soudy, ale i obchodní spory z mimoburzovních obchodů, jejichž

předmětem jsou komodity, jimiž se na burze obchoduje a služby s prodejem komodit související. Seznam obchodovatelných komodit je ale tak široký, že prakticky pokrývá všechny běžné podnikatelské potřeby.

Zejména možnost rozhodovat obchodní spory z mimoburzovních obchodů, které se vztahují ke komoditám, jimiž se na burze obchoduje, službami souvisejícími s komoditami a rovněž i související právní otázky podle všeobecně uznávaného právního výkladu, zajišťují PRIAC velmi širokou působnost. PRIAC tedy může řešit širokou škálu obchodních sporů v B2B segmentu. To je výhodné pro všechny potenciální zájemce, protože oproti klasickým soudům je rozhodčí řízení rychlejší, efektivnější, levnější a snazší je i vymahatelnost nároků. **Průměrná délka řízení před PRIAC nepřesahuje tři až pět měsíců do vydání vykonatelného rozhodčího nálezu.**

Druhý ročník PRIAC DAY ukázal, že se rozhodčímu řízení v České republice blýská na lepší časy a že PRIAC získává postupně důvěru a podporu podnikatelských svazů. Klíčové nyní bude ukázat „best practices“, tedy zkušenosti s rozhodčím řízením, aby podnikatelská veřejnost viděla, že funguje opravdu rychle a efektivně. Pak lze očekávat postupnou renesanci

rozhodčího řízení v České republice.

Ing. Jaroslav Martínek, PP Partners

Ilustrační foto: archiv PRIAC